

Od lokalne organizacije do mednarodne borbe!* - Social Anarhistična Federacija (SAF)

Kratek pregled anarhistične dejavnosti v Sloveniji od 90-ih let do danes

V teh dneh se je v okviru Social Anarhistične Federacije začela realizirati pobuda po raziskovanju "naših korenin". Formirana je bila namreč delovna skupina/kolektiv, ki se je posvetila raziskovanju zgodovine in razvoja anarhističnih/libertarnih idej in praks na področju Slovenije. Že na samem začetku raziskave, je skupina naletela na veliko zanimivih podatkov in informacij, ki govorijo o pojavih in prisotnosti anarhizma v zgodovini dežele Slovenije. Predlagani viri in do sedaj zbrane informacije bodo smernice nadaljnega raziskovanja, katerega rezultat bo najverjetneje objavljen kot brošura ali knjiga, nadejamo se, da tudi skupaj z originalnimi dokumenti. Kljub temu dejstvu, pa bomo ta članek začeli z besedami, ki so bile že mnogokrat izrečene o anarhizmu v Sloveniji.

Anarhizem oziroma anarhistično gibanje nima na področju Slovenije, poleg svetlih izjem, nobene prave tradicije in zgodovine. Če zgoraj omenjena raziskava meče sum v točnost te izjave, pa lahko z zagotovostjo trdimo, da anarhistično gibanje na področju Slovenije vsekakor nima aktivne, nepretrgane tradicije in zgodovine. Glede na kompleksnost tega zgodovinskega vprašanja, bomo v tem članku predstavili le zadnje obdobje, t.j. pregled anarhistične dejavnosti v Sloveniji od 90-ih let do danes, ker je le to v tem trenutku tudi najbolj aktualno in predvsem pomembno za razvoj gibanja v prihodnosti.

Vsekakor obstajajo indici, da so že v 80-ih letih obstajale manjše anarhistične skupine in mnogi posamezniki, ki so se poistovetili s to idejo. Mnogi izmed njih so bili aktivni tudi v 90-ih letih in so aktivni še danes.

Leta 1993 se je v centru Ljubljane zgodila zasedba stare in zapuščene vojašnice v ulici Metelkova, ki še danes predstavlja nekakšen mit in fenomen. Pri zasedbi so sodelovali mnogi samo-deklarirani anarhisti in anarhistke, ki so v prihodnjih letih formirali tudi nekatere skupine in si na zasedenem območju uredili svoje prostore. Najbrž za razvoj gibanja najpomembjša, je bila skupina Anarhiv, ki je odgovorna za ureditev in odprtje prve anarhistične info-točke oz. knjižnice v Ljubljani. "Škratova čitalnica - radikalna infoteka", kar je uradni naziv projekta, je uradno začela delovati na Metelkovi leta 1998, čeprav so priprave, nabor materiala ipd. potekale že od začetka zasedbe. Prostor, ki z dobrim tempom nadaljuje svoje poslanstvo tudi danes, nudi ogromno anarhističnih materialov in literature, zaradi česar je prostor bil in je še vedno zelo pomembna baza za razvoj anarhističnih idej in anarhističnega gibanja, pomemben center za anarhistično gibanje v Ljubljani pa predstavlja tudi danes. Poleg zelo lepo urejene knjižnice, kolektiv Anarhiv organizira tudi različne diskusije, predstavitve, video projekcije ipd.

V začetku leta 1999 se je v Ljubljani zgodila nova zasedba, in sicer prostorov v zapuščeni stavbi Cukrarna. Zasedbo so izvedli v glavnem mladi anarhisti in anarhistke iz "nove generacije", ki so tam tudi formirali Anarhistični Kolektiv Cukrarna. Le ta se je ukvarjal predvsem z distribucijo anarhističnih materialov in širjenjem anarhistične ideje. Organiziral je majhno protestno akcijo ob obisku takratnega predsednika ZDA B. Clintona v Ljubljani in se pridružil manifestaciji proti ekstremno desničarski politiki J. Haiderja, na kateri je bila skupina napadena s strani neonazi skinheadov in kjer se je odvil hud obračun med "radikalnimi levičarji" in neonaciji. V kolektivu Cukrarne je delovala tudi militantna frakcija, afinitetna skupina, AFF (Anti Fašistična Fronta), ki je predstavljala reakcijo na porast ksenofobije, rasizma in simpatij do neonacizma v tistem času, predvsem med mladimi. Skupina se je ukvarjala z direktnimi akcijami proti militantnim neonacijem in je v tem smislu vršila napade na prostore, ki so jih uporabljali in na same predstavnike organiziranih neonacijev. Zaradi dejavnosti te skupine je zasedena Cukrarna padla pod hud pritisk policije in je posredno vplivala na zapustitev teh prostorov in zaprtje skvota. Kljub temu ugotavljamo, da je prav dejavnost te skupine (ki je bila močno povezana tudi z Zagrebško sekcijo) močno pripomogla k zatrtju neonacizma, saj so ulice Ljubljane danes veliko bolj varne in mirne, čeprav v zadnjem času opazamo nevarno organizirano delovanje nacional-socialistov (kot sami sebe imenujejo).

V istem času se je na drugem koncu mesta Ljubljane uspešno odvila še ena zasedba, majhne hiše, kjer je zaživel skvot Vila Mara. Tudi v tem prostoru (predvsem kasneje) so bili vključeni in aktivni mladi anarhisti in anarhistke.

Vstaja globalnega proti-kapitalističnega odpora po Seattlu, v katerem so vidno vlogo zasedli tudi anarhisti, je bila dodatna spodbuda za razvoj in širitev anarhističnega gibanja. V tem času so se anarhisti in anarhistke tudi močno povezali z širšim proti-kapitalističnim in libertarno levičarskim gibanjem in dejavnosti anarhistov v Sloveniji so v tem času močno narasle. Začele so se javne akcije in anarhisti so se vedno bolj pojavljali v socialno-političnem prostoru.

Anarhisti so sodelovali pri organizaciji in realizaciji mnogih javnih manifestacij, kjer so se večkrat pojavili kot avtonomni blok, pod črno-rdečimi zastavami in s svojimi materiali. Najpomembnejše in najboljše realizirane manifestacije so bile naslednje: v podporo prebežnikom (21. februar 2001), protest ob vrhu Bush-a in Putina (14.-17. junij 2001), protest proti agresiji ZDA na Afganistan, protest proti WTO srečanju v Qatarju in obeležitev 9. novembra, kot mednarodnega dneva proti fašizmu.

Ob koncu leta 2001 se je iz prej omenjenega skvota Vila Mara rodila pobuda za zasedbo novega, večjega prostora. Tako je začela svojo, slabe dve leti dolgo, zgodbo Avtonomna Cona Molotov, ki najbrž predstavlja najbolj politično aktivni skvot v Ljubljani. V AC Molotov so se razvijale mnoge pobude, različne skupine in organizacije so uporabljale prostor za srečanja, sestanke, delavnice, ustanovljena pa je bila tudi, čeprav slabo strukturirana, skupina AFA (Antifašistična Akcija), ki je kljub imenu predstavljala

anarhistično iniciativo, ki se je vključevala v mnoge mednarodne akcije in sodelovala v mnogih projektih lokalnega anti-avtoritarnega in proti-kapitalističnega gibanja. AFA se je začela konkretno povezovati z anarhističnimi skupinami iz balkana in vzhodne evrope, glavna naloga pa je bila predvsem postavitev strukture za anarhistično delovanje in nadaljnjo gradnjo anarhističnega gibanja v Ljubljani. V AC Molotov je potekal tudi projekt Hrana ne bombe, ki je, iz protesta proti militarizmu in revščini, enkrat tedensko v centru mesta razdeljeval brezplačne obroke.

Najpomembnejši projekt, ki ga je AFA organizirala in kateri je imel velik javni odmev, je bil projekt imenovan "May Days 2002", ki je predstavljal en teden odpora in "ustvarjanja alternativ globalnemu kapitalizmu" preko različnih dejavnosti. Najbolj bistvena je bila seveda manifestacija ob 1.maju, ki predstavlja tudi prvo anarhistično obeležitev tega dneva pri nas.

V času okrog 1. maja 2002 in že prej se je lokalno proti-kapitalistično gibanje posvetilo in začelo zelo dolgo, vztrajno in močno kampanjo proti vključevanju Slovenije v zvezo NATO. Številne aktivnosti, akcije, javne debate, izdani materiali ipd. so odprli javno debato o tem vprašanju in spodbudili masovni odpor proti uradni politiki slovenske vlade. Kljub temu, da je bil končni rezultat (zmaga pro-NATO na referendumu) neuspeh, pa se je v času kampanje naredilo mnogo za širitev radikalno levičarskih, anarhističnih idej in širitev samega gibanja. Najodmevnejše in najpomembnejše akcije proti NATO iz tega časa in v katerih so velik del prispevali tudi anarhisti so bile: 2. Tabor brez meja v Sloveniji ter mednarodno povezani dnevi NE NATO akcij, ki so se odvijali v Zagrebu, Ljubljani in Pragi. V Ljubljani se je na glavni manifestaciji - "Pohod za mir" - zbralo blizu 2000 ljudi, v Pragi pa so se odvijale mednarodne, v glavnem anarhistične, demonstracije proti politiki NATA ob vrhunskem zasedanju le-te zveze.

Že pred samo kampanjo proti NATO, se je začela pestra, zanimiva in konstruktivna diskusija in konkretna komunikacija med anarhisti iz manj in bolj organiziranih anarhističnih skupin iz bivše Jugoslavije. Pojavile so se iniciative po konkretnem povezovanju v skupno organizacijo (federacijo), diskusija pa je pomenila logično reakcijo na razvoj in širitev anarhističnega gibanja na tem področju in je iskala odgovore na vprašanja "kako se organizirati", "kako ojačati gibanje", "kako razviti, graditi in širiti anarhistično gibanje in dejavnost na področju bivše Jugoslavije" ipd. Prvi sklep oz. ugotovitev te diskusije je bila, da se moramo za začetek (preden se povezujemo v skupno organizacijo) še bolj posvetiti gradnji lokalnih struktur in konkretnih, resnih anarhističnih organizacij na lokalnih nivojih.

Potem, ko se je kampanja proti NATO v Sloveniji zaključila, so anarhisti/ke iz AFA in SAI (Social Anarhistična Inicijativa, ki je izdajala anarho-sindikalistični bilten "Solidarnost") začeli realizirati dolgo obstoječo idejo o gradnji tradicionalno organizirane anarhistične skupine. Ob koncu leta 2002 se je tako začela gradnja anarhistične federacije v Sloveniji, ki pomeni najbrž najpomembnejši "projekt" lokalnih anarhistov. Preko mnogih sestankov in srečanj z različnimi posamezniki, je bila, z začetkom leta 2003, ustanovljena Social Anarhistična Federacija, ki je združila militantne anarhiste in anarhistke v skupno organizacijo, katere prvi namen je organizirati anarhistično gibanje v Sloveniji, ga razviti in širiti ter se posvetiti anarhistični dejavnosti in dolgoročnemu programu.

Prvi večji projekt SAF-a je bil 1. Balkanski anarhistični knjižni sejem / mednarodno anarhistično srečanje v Ljubljani, pobuda za organizacijo katerega je prišla iz prej omenjene diskusije med anarhisti iz bivše Jugoslavije. Sejma se je, od 27. - 30. marca 2003, udeležilo preko 50 tovarisev in tovarisic iz 8-ih različnih držav. Poleg sejma knjig, so se na srečanju realizirale tudi predstavitve sodelujočih skupin, diskusija o prihodnosti anarhističnega gibanja in sestanki. Namen - poglobitev starih kontaktov in navezovanje novih, diskusija med anarhisti iz različnih držav, sestanki o bodočem delu in sodelovanju ipd. - je bil popolnoma uresničen in sejem predstavlja velik korak naprej k povezovanju in konkretnemu sodelovanju anarhistov iz področja balkana.

SAF je organiziral svojo prvo konferenco konec aprila 2003 v mestu "Crni vrh". Konference se je udeležilo preko 30 tovarisev/ic iz različnih delov Slovenije, na njej pa je SAF sprejel svoj prvi temeljni zapis "Principi organiziranja in delovanja", diskutiral o razvoju, vizijah in bodočem delu federacije ter razmišljal o temeljnih vprašanjih, pomembnih za osnovna stališča federacije. Tudi konferenca je vtila upanja in potrebne energije za nadaljnjo gradnjo resne strukture za anarhistično gibanje. Ob koncu konference so bili zadani tudi kratkoročni cilji federacije; med večje začitane načrte lahko štejemo projekt "1. maj 2004" in kampanjo proti volitvam in parlamentarni demokraciji jeseni 2004. Prav tako med te cilje spada "začeti redno izdajati časopis" in "odpreti saf info shop". Slednji projekt se je že začel, vendar tudi končal, saj je bil info-shop lociran v novem skvotu AC Galicija, ki ga je med tem že uspešno zaprla država in lastniki.

SAF je nekajkrat že podprl in izkazal solidarnost stavkam delavcev in delavk v različnih tovarnah in različnih krajih. Poizkuša se navezati kontakte z radikalnimi oz. revolucionarnimi sindikalisti in tudi na tem področju širiti anarhizem in seveda anarho-sindikalizem. Ob stavkah in slabih pogojih v tovarnah, SAF distributira svoje materiale in anarho-sindikalistični bilten "Solidarnost". V tem trenutku se odvijajo velika odpuščanja v različnih podjetjih in tudi SAF poizkuša reagirati na to situacijo.

Anarhistično gibanje se v Sloveniji v zadnjih letih zelo dobro razvija in ima najbrž še zelo zanimivo pot pred seboj in, nadejamo se, pestro prihodnost. Social Anarhistična Federacija poizkuša združiti v organizacijo anarhiste/ke različnih generacij in življenjskih ozzadij ter razširiti samo-organizacijo tudi na druge kraje in regije v Sloveniji. Predvsem se posveča širitvi ideje in samega gibanja ter poizkuša spodbuditi anarhiste in anarhistke, da se samo-organizirajo in da se posvetijo borbi in delu. Nenazadnje se SAF še naprej povezuje in sodeluje z sestrskimi organizacijami iz sveta in sledi viziji in idejam anarhizma.

Borba se bo vsekakor nadaljevala.

Članek je bil napisan za anarhistični časopis GERMINAL, ki ga izdaja istoimenska anarhistična skupina iz Trsta.

*glavni slogan ob 1. balkanskem anarhističnem knjižnem sejmu /mednarodnem anarhističnem srečanju, ki se je odvil od 27. - 30. marca 2003 v Ljubljani